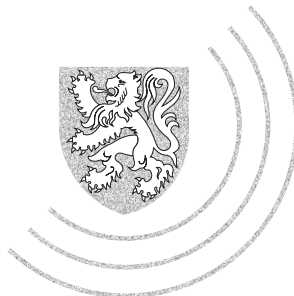

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

1 maart 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het akkoord
inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen
tussen de Vlaamse regering en de regering van de Franse Republiek,
ondertekend in Brussel op 28 september 2000**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Christian Verougstraete**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weys ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

767 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid	4
II. Algemene bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	5
II.1. Tussenkomsst van de heer Stefaan Platteau	5
II.2. Tussenkomsst van de heer Christian Verougstraete	6
II.3. Tussenkomsst van de heer Freddy Sarens	7
II.4. Tussenkomsst van de heer Patrick Hostekint	7
II.5. Tussenkomsst van de heer Luc Van den Brande	8
II.6. Tussenkomsst van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	9
II.7. Tussenkomsst van de heer Johan Weyts	10
II.8. Tussenkomsst van de heer Jan Roegiers	10
II.9. Tussenkomsst van de heer Karim Van Overmeire	10
III. Algemene bespreking : replieken van de minister	10
– Consensus nopens het nut van verdragsrechtelijke betrekkingen met Frankrijk	10
– Draagwijdte van het verdrag	10
– De facto verwevenheid tussen Nord-Pas-de-Calais en West-Vlaanderen	11
– Wederzijdse bevordering van de taal van de verdragspartner	12
– Opening van een Vlaams Huis in Parijs	12
– Inventarisatie van de lopende Vlaams-Franse samenwerking	13
– Uitbreiding van de samenwerking tot andere regio's dan Noord-Frankrijk	13
IV. Stemmingen	13
IV.1. Artikelsgewijze stemming	13
IV.2. Stemming over het geheel	13

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op donderdag 31 januari 2002, na grondige bespreking, het ontwerp van decreet houdende instemming met het akkoord inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen tussen Vlaanderen en de Franse Republiek, ondertekend in Brussel op 28 september 2000, unaniem aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PAUL VAN GREMBERGEN, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGHENEDEN, AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting geeft de minister een korte historische achtergrondschets van de culturele samenwerking met Frankrijk, zoals die over de laatste drie decennia gestalte heeft gekregen. Op 15 januari 1970 ondertekenden de regeringen van België en Frankrijk een cultureel akkoord, dat in werking trad op 19 november 1970. Dit akkoord werd – zoals alle akkoorden van dat type – uitgevoerd via opeenvolgende werkprogramma's, die tot stand kwamen in de schoot van de in het akkoord voorziene vaste gemengde commissies.

Gelet op de institutionele hervormingen die sedertdien in België werden doorgevoerd – 1970 is immers precies het jaar waarin de grote staatkundige transformatie van België een aanvang nam – en met het oog op de versterking van de samenwerking tussen Vlaanderen en het buurland Frankrijk op cultureel, onderwijskundig en wetenschappelijk gebied, groeide de mening dat een vaste gemengde commissie tussen de Vlaamse Gemeenschap en Frankrijk (in het kader van het Belgisch-Frans cultureel akkoord van 1970) niet meer volstond. Dienovereenkomstig werd het initiatief genomen om een nieuw exclusief verdrag te sluiten.

De beslissing om formele onderhandelingen aan te vatten met de regering van de Franse Republiek, teneinde te komen tot het afsluiten van een dergelijk akkoord inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen, werd door de Vlaamse regering genomen op haar vergadering van 28 januari 2000.

Op 23 juni 2000 besliste de Vlaamse regering om het uit die onderhandelingen voortgekomen ontwerpakkoord goed te keuren en de minister-president tot ondertekening te machtigen. Die ondertekening vond plaats op 28 september van hetzelfde

jaar. Aan Vlaamse kant ondertekende minister-president Patrick Dewael het akkoord, en voor de Franse regering tekende gedelegeerd minister van Europese zaken, Pierre Moscovici.

Op 26 januari 2001 hechtte de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet (en de bijbehorende memorie van toelichting) houdende instemming met het akkoord. Tegelijk werd het betreffende voorontwerp voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

Voor wat zijn inhoud betreft, heeft het samenwerkingsakkoord betrekking op cultuur, inclusief de pers, de audiovisuele media en de nieuwe informatietechnologieën. Daarnaast is het ook van toepassing op het onderwijs, de jeugd en de sport, universitaire vorming en het wetenschappelijk en technologisch onderzoek. Ook het onderwijs van de taal van het partnerland en de beroepsopleiding zijn in het akkoord opgenomen. Wel werd overeengekomen om de gewestmaterie "monumenten en landschappen" uit de ontwerpaktekst te lichten. Voor die specifieke materie zal dus het Belgisch-Frans cultureel akkoord van 1970 verder in voege blijven.

De minister benadrukt dat het voorliggende nieuwe akkoord tussen Vlaanderen en Frankrijk moet gezien worden als een noodzakelijke herziening én verdieping van het Belgisch-Frans cultureel akkoord. Herziening en verdieping die met name noodzakelijk waren geworden ten gevolge van de staatsvorming van 1993 waarbij Vlaanderen internationale verdragsbevoegdheid ontving en sinds dewelke het dus als volwaardige internationale partner kan optreden. Het afsluiten van een eigen cultureel akkoord met een belangrijk buurland is daarvan zowel de politieke als de internationaalpubliekrechtelijke affirmatie. Het spreekt daarbij voor zich dat onze buurlanden, via regionale en grensoverschrijdende samenwerking, ook zeer belangrijke partners kunnen zijn in het streven naar meer Europese samenwerking.

Het hoeft daarbij geen betoog dat Frankrijk als buurland, zowel economisch als cultureel, een belangrijke partner is voor Vlaanderen. Het vormt onze tweede exportmarkt en is onze derde leverancier. De Franse ondernemingen zijn grote investeerders in Vlaanderen, terwijl Belgisch-Vlaamse bedrijven tot de belangrijkste werkgevers behoren in de departementen Nord en Pas-de-Calais (in Frans-Vlaanderen m.a.w.). Daarnaast kan ook niet ontkend worden dat het Franse intellectuele klimaat nog steeds – hoewel iets minder dan vroeger – zijn invloed laat gelden in de cultureel-intellectuele discussies in Vlaanderen. Omgekeerd spelen di-

verse Vlamingen trouwens ook een niet te miskennen rol op de Franse culturele scène. De ridderorde die zanger Arno Hintjens nog maar gisteren in Frankrijk mocht ontvangen is hiervan een sprekend voorbeeld. Ten algemenen titel is de minister trouwens de mening toegedaan dat het geografisch en qua bevolkingsaantal al bij al toch vrij kleine Vlaanderen op de internationale culturele scène (en dus niet alleen ten opzichte van Frankrijk) meer dan zijn mannetje staat.

De minister wijst er verder op dat wat de bevoegdheidsdomeinen betreft waarop het huidige akkoord betrekking heeft, er reeds zeer intense culturele, toeristische, wetenschappelijke en educatieve banden bestaan tussen Frankrijk en Vlaanderen (en dan met name West-Vlaanderen), en dit mee dankzij de uitvoering van het Frans-Belgisch cultureel akkoord uit 1970. Met het nieuwe akkoord kan deze reeds bestaande samenwerking nog verder uitgediept worden en een nieuwe dynamiek krijgen.

Met betrekking tot de bovenvermelde domeinen schept het akkoord immers een algemeen kader voor concrete gemeenschappelijke acties, zoals uitwisselingen, coproducties, de organisatie van opleidingen, onderzoeksprojecten e.d.m. Het akkoord moedigt tevens, voor de diverse opgesomde bevoegdheidsdomeinen, de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale collectiviteiten aan. Na voltooiing van de ratificatieprocedure kan in de loop van 2002 een eerste vaste gemengde commissie worden samengeroepen, met het oog op het opstellen van een werkprogramma ter uitvoering van het akkoord.

Verder kan de minister nog meedelen dat de ratificatieprocedure aan Franse zijde reeds volledig werd afgewerkt.

De minister verzoekt de commissieleden dienovereenkomstig dan ook om het voorliggende verdrag te willen goedkeuren. In politiek opzicht wijst hij er nog op dat men zich in Franse regeringskringen acut bewust is van de constitutioneel-staatkundige ontwikkelingen die zich in België voordoen. Ontwikkelingen waar men zich – aangezien het om interne aangelegenheden gaat – zeker niet wil in mengen, maar die men toch van zeer nabij en met grote interesse opvolgt én waarvan men nu ook de logische consequentie (het ontstaan van nieuwe politieke entiteiten en actoren) ten volle accepteert. De officiële belangstelling voor de recente opening van het Vlaams Huis in Parijs is daarvan het sprekende bewijs.

II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

II.1. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau constateert met genoegen dat de Vlaamse regering de nodige spoed zet achter de ratificatieprocedure van dit akkoord met Frankrijk. Rekening houdende met het feit dat het verdrag pas in september 2000 ondertekend werd én met de administratieve procedure die noodzakelijkerwijze op die ondertekening volgt, is er hier zelfs sprake van een zeer snelle voorlegging aan het parlement. Waarschijnlijk is dit indicatief voor het belang dat de Vlaamse regering aan dit specifieke verdrag hecht. Een dergelijk Frans-Vlaams verdrag was overigens ook meer dan noodzakelijk, kwestie van de verdragsrechtelijke situatie aan te passen aan de nieuwe staatkundige realiteit die ondertussen in België gegroeid is. Ook inhoudelijk kan de heer Platteau derhalve ten volle achter dit verdrag staan.

Tussen Frankrijk en Vlaanderen bestaan er trouwens hoe dan ook nauwe banden. Niet alleen hebben ze in de loop van de geschiedenis continu met elkaar te maken gehad, de Vlaamse identiteit is zelfs ten dele gevormd in confrontatie met, of toch minstens als respons op de zeer dominante positie die Frankrijk en de Franse taal gedurende eeuwen op het Europese continent hebben ingenomen. In Vlaanderen is de kennis van die Franse taal trouwens nog steeds wijdverbreid, ondanks de onmiskenbare opmars van het Engels als tweede taal.

Persoonlijk heeft de heer Platteau de Franse mentaliteit en denkwijze, in de meer dan dertig jaar dat hij met Fransen op zakelijk vlak heeft samengewerkt, vrij goed leren kennen. Zijn ervaring leert hem dat het goed samenwerken is met de Fransen, mits men zich houdt aan een aantal vuistregels. Zo moet men van in den beginne volkomen duidelijk maken wie men precies is, moet men alle misverstanden die zich in de loop van de samenwerking aandienen onmiddellijk uit de wereld helpen, én – vooral – moet men hyperefficiënt zijn.

Over die verschillende decennia heen, heeft de heer Platteau trouwens ook een markante evolutie mogen vaststellen in de mentale instelling van de Fransen vis à vis de Vlamingen en Vlaanderen. Mentaliteitswijziging die nu haar voltooiing nadert, en waarvan het voorliggende verdrag een tussentijds culminatiepunt is. Frankrijk erkent en bevestigt door deze verdragsluiting immers expliciet de verworvenheden van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd.

Deze wederzijdse erkenning zou meteen ook het einde moeten inluiden van het vijandbeeld dat sommige Vlamingen – onterecht – nog steeds cultiveren met betrekking tot Frankrijk. Uiteindelijk heeft de Franse cultuur immers ook onze eigen cultuur (in de ruimste betekenis van het woord) deels mee vorm gegeven. Deze gemeenschappelijke culturele achtergrond zou de – door de minister reeds even aangehaalde – culturele samenwerking tussen Fransen en Vlamingen zelfs moeten bevorderen, zeker als er wordt samengewerkt in een geest van wederzijds respect. Samenwerking met Frankrijk hoeft, met andere woorden, geen enkel risico op verlies van Vlaamse eigenheid in te houden.

Deze samenwerking hoeft overigens ook niet beperkt te zijn tot het louter culturele domein. Zo wijst de heer Stefaan Platteau erop dat er ook op wetenschappelijk en economisch vlak, tot groot wederzijds profijt, reeds intens wordt samengewerkt tussen Vlaanderen en Frankrijk. Als voorbeeld van dergelijke wetenschappelijk-technologische samenwerking kan, onder andere, de vrij soliede aanwezigheid van Vlamingen op het hoofdkwartier van het European Space Agency (ESA) in Parijs worden aangehaald.

Dat de Frans-Vlaamse samenwerking ook economisch in toenemende mate van belang is, is een bekend gegeven, dat zich momenteel nergens duidelijker laat voelen dan in West-Vlaanderen, en dan met name in de streek van Kortrijk. De economische betrekkingen tussen Noord-Frankrijk en West-Vlaanderen worden – mee onder Europese impuls – steeds hechter. In die mate zelfs dat de beide regio's letterlijk meer en meer gaan fungeren als elkaars hinterland. Mogelijks speelt het feit dat er hier grensoverschrijdend toch nog sprake is van enige "Vlaamse" taalkundige affiniteit, met het daaruit voortvloeiende identiteitsgevoel, hierin ook een zekere rol. Dat regionaal identitair aanvoelen wordt, in tegenstelling tot wat vroeger het geval was, nu ook veel beter getolereerd – zo al niet gepromoot – door de Franse autoriteiten. De volwaardige erkenning van het Nederlands als cultuurtaal, en de daaruit voortvloeiende inspanningen qua onderwijs van het Nederlands zijn hier duidelijke uitingen van. Het hoeft daarbij geen betoog dat deze inspanningen inzake talenonderwijs ook een economische return met zich zullen brengen.

In het licht van deze veelheid aan betrekkingen op de meest uiteenlopende domeinen tussen Vlaanderen en Frankrijk, kan de heer Stefaan Platteau best aannemen dat het nu voorliggende – in wezen tot de culturele sector beperkte – verdrag, sommigen

wat al te beperkt voorkomt. Terzake verklaart hij echter de mening te zijn toegedaan dat dit cultureel verdrag desondanks een zeer belangrijke, eerste, stap voorwaart is, die dan ook ten volle de goedkeuring van dit parlement verdient. De verhoudingen tussen Frankrijk en Vlaanderen evolueren immers onmiskenbaar in de goede richting, met name sinds onder het bewind van wijlen president François Mitterrand een aanvang werd gemaakt met een voorzichtige en geleidelijke afbouw van het overdreven centralisme in het Franse staatsbestuur. Dit intern-Franse hervormingsproces, dat samenvalt met een algemene vervaging van de grenzen binnen Europa, biedt voor Vlaanderen unieke kansen. Het ware dan ook zonde om hier niet op in te spelen.

II.2. Tussenkomst van de heer Christian Verougstraete

De heer Christian Verougstraete beklemtoont bij de aanvang van zijn tussenkomst eveneens het grote belang van het voorliggende verdrag. Dat Frankrijk een van onze belangrijkste buurlanden is valt immers niet te ontkennen, al evenmin trouwens als het feit dat Vlaanderen en de Vlamingen sowieso – en niet alleen voor wat toerisme betreft – altijd al wat meer op het zuiden gericht zijn geweest.

Daarnaast zijn er uiteraard ook de onloochenbare historische banden tussen Frankrijk en Vlaanderen. Historische relaties die ook (cf. de Guldensporrenslag en de annexatie van Frans-Vlaanderen door Lodewijk XIV) zo hun ups en downs gekend hebben. En ook via onderwijs en opvoeding heeft de doorsnee Vlaming qua literatuur en cultuur trouwens nogal wat bagage meegekregen van Franse origine. Dat aan de Franse taal binnen de Vlaamse beweging een zeker odium kleeft, is overigens niet de schuld van Frankrijk, als wel van het misbruik dat van die taal gemaakt werd door Belgische politici, die er een instrument in zagen om Vlaanderen te verknechten.

Ook in economisch opzicht staat het belang van goede betrekkingen met Frankrijk buiten kijf. Dit geldt overigens, zoals de vorige spreker reeds liet opmerken, in het bijzonder voor de betrekkingen tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk. De voorbeelden hiervan zijn legio. Als Oostendenaar gaat de heer Verougstraete bijvoorbeeld geregeld in Duinkerke winkelen, terwijl hypermarkten als Auchan in grote delen van West-Vlaanderen publiciteit maken in het Nederlands en zelfs medewerkers geschoold hebben in de opvang van klanten in het Nederlands. Die tendens om ook klanten te

kunnen bedienen in het Nederlands is trouwens vrij algemeen vast te stellen bij de zelfstandigen en bij de bedrijven in Noord-Frankrijk. Iets wat de heer Verougstraete nog maar zeer onlangs, op een gezamenlijk colloquium van de kamers van koop-handel van de Westhoek en van Duinkerke, ook formeel heeft horen bevestigen als een absolute noodzaak voor het hedendaagse bedrijfsleven. Niet alleen de Franse bedrijven zien overigens de noodzaak in om zich in het Nederlands te kunnen uitdrukken. Meer en meer komen immers ook Noord-Franse werknemers een job zoeken in bedrijven uit de streek van Kortrijk, Roeselare of Veurne. De omgekeerde beweging met andere woorden van wat zich vroeger voordeed, toen Vlamingen in grote drommen in (Noord-)Frankrijk gingen werken.

In dat opzicht had de heer Christian Verougstraete dan ook een specifieke vraag met betrekking tot artikel 4 van het verdrag, dat handelt over het wederzijds aanmoedigen van het onderwijs van de taal van de verdragspartner. Van de minister had hij met name graag vernomen wat dit precies betekent voor het onderwijs van het Nederlands in Frankrijk en ook omgekeerd, wat dit betekent voor het onderwijs van het Frans in Vlaanderen. Rekening houdend met het onderliggende economische belang, is dit talenonderricht immers van het grootste belang.

II.3. Tussenkost van de heer Freddy Sarens

Daar waar de heer Freddy Sarens dit verdrag – in algemene termen – positief kan beoordelen, wenst hij er toch een belangrijke kanttekening bij te maken. Want hoewel vanzelfsprekend niemand tegen de huidige inhoud van het verdrag kan zijn, meent hij dat de eigenlijke werkingssfeer van het verdrag toch wat al te beperkt is gehouden.

Hij herinnert er daarbij aan dat hij deze kritiek reeds vroeger geformuleerd heeft, met name naar aanleiding van de bespreking van een vorige beleidsbrief. In casu werd aan de toenmaals bevoegde minister (d.w.z. minister-president Dewael) verweeten, dat hij bereid was om in de huidige staatsrechtelijke constellatie nog een dergelijk – tot culturele materies beperkt – verdrag te ondertekenen. Dit doet de facto immers in niet geringe mate afbreuk aan het feit dat Vlaanderen sinds de staatshervorming van 1993 een zeer ruime verdragsbevoegdheid verworven heeft.

Dit verwijt krijgt overigens des te meer betekenis in het licht van de impliciete toegeving van de huidige minister als zou hij bij de Fransen toch enige

bereidheid hebben kunnen detecteren om tot een ruimere verdragsrechtelijke samenwerking te komen. In zijn toespraak naar aanleiding van de opening van het Vlaams Huis in Parijs heeft minister Van Grembergen immers zelfs een aantal domeinen aangehaald die níet in het voorliggende verdrag zijn opgenomen. Zo verwees hij naar het belang van Frankrijk als economische en handelspartner, en haalde hij een aantal domeinen aan waarop in de nabije toekomst mogelijks een constructieve samenwerking kon worden ontwikkeld (o.a. : samenwerking tussen grote wetenschappelijke onderzoeksinstituten, initiatieven op het gebied van leefmilieu, werkgelegenheid, mobiliteit, e.d.m.). Dit is des te pijnlijker naarmate men zich realiseert dat dit alles zeer wel in een breder opgevatte verdragstekst gevat had kunnen worden.

Dat dit desalniettemin niet gebeurd is wordt door de CD&V-fractie dermate betreurd, dat ze zich bij wege van protest bij de artikelsgewijze stemming zal onthouden.

II.4. Tussenkost van de heer Patrick Hostekint

De heer Patrick Hostekint verklaart dat de SP.A-fractie het voorliggende verdrag met enthousiasme zal goedkeuren. Frankrijk is in diverse opzichten immers zeer belangrijk voor Vlaanderen. Naast het feit dat het onze tweede exportmarkt is, is er bij de meeste Vlamingen immers hoe dan ook nog altijd sprake van een zekere affiniteit met Frankrijk en de Franse cultuur.

Vooraf tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk zijn de banden bijzonder hecht. Vanuit zijn eigen woonplaats, Roeselare, is het trouwens maar een kleine dertig kilometer rijden tot de Noord-Franse metropool Rijsel. Ondanks het feit dat de agglomeratie groot-Rijsel bijna 1 miljoen inwoners telt (en in dat opzicht dus vergelijkbaar is met Brussel), is Rijsel toch een bijzonder aangename en leefbare stad op mensenmaat gebleven. In die mate zelfs dat men het volledige stadscentrum (oud én nieuw) zeer gemakkelijk te voet kan verkennen.

Deze kleinschaligheid én het feit dat het er goed flaneren, eten en winkelen is, verklaart ongetwijfeld mee waarom de stad zoveel bezoekers uit Vlaanderen aantrekt. Ook het omgekeerde fenomeen doet zich overigens voor. Kortrijk, Roeselare en Oostende zijn favoriete bestemmingen geworden voor mensen uit Noord-Frankrijk. Er is dus sprake van een echte wisselwerking tussen de beide regio's.

Een andere factor die ongetwijfeld een rol speelt in de aantrekkingskracht die Rijsel uitoefent op Vlaamse bezoekers is gelegen in het feit dat men er heel wat moeite doet om de Vlamingen in het Nederlands te ontvangen. Vrijwel alle straatnamen, namen van winkelcentra, namen van parkeergelegenheden e.d.m. zijn momenteel reeds tweetalig. De inspanningen die winkeliers, restaurantuitbaters en musea leveren om klanten en bezoekers in het Nederlands te woord te staan zijn zondermeer lovenswaardig, zeker als men ze vergelijkt met de al bij al nog steeds vrij povere prestaties die men in dat opzicht doorgaans in Brussel pleegt neer te zetten.

Op het vlak van de Frans-Vlaamse betrekkingen kan er volgens de heer Hostekint in de toekomst nog heel wat worden gerealiseerd. De recente opening van een Vlaams Huis in Parijs is in dat opzicht dan ook een goede zaak. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap zal er ongetwijfeld bijzonder nuttig werk kunnen verrichten. Hetzelfde geldt overigens voor het kantoor van Export Vlaanderen in Rijsel.

Het oude vijandbeeld dat men in Vlaanderen had van Frankrijk behoort dan ook stilaan tot het verleden. Het besef dringt door dat men – wederzijds – alle voordeel heeft bij het nauwer aanhalen van de banden tussen Vlaanderen en Frankrijk, en dit zowel vanuit economisch, cultureel als algemeen menselijk oogpunt.

De grensoverschrijdende samenwerking tussen lokale en subregionale entiteiten, zoals ook voorzien in dit verdrag, vormt volgens de heer Hostekint een van de meest aangewezen manieren om terzake verder aan de weg te timmeren. Dergelijke grensoverschrijdende samenwerking wordt overigens ook actief aangemoedigd vanop het Europese niveau, zoals het huidige Interreg III-programma aantoonde. Deze samenwerking kan op die manier de officiële pendant worden van wat zich nu reeds in de feiten voordoet in het bedrijfsleven, met Franse bedrijven die vestigingen hebben in Vlaanderen en Vlaamse bedrijven die vestigingen hebben in Noord-Frankrijk. Het bedrijfsleven heeft op die manier reeds proactief ingespeeld op de zeer specifieke marktopportunities die geboden worden in grensregio's. Waarbij de heer Hostekint er ten overvloede op wijst dat men dit fenomeen in het verleden wel eens ten onrechte aanduidde als een voor de werkgelegenheid nefaste "delokalisatie". De praktijk leert op heden dat het veeleer om een win-win-situatie gaat, waarbij de tewerkstelling er doorgaans op beide plaatsen wel bij vaart.

II.5. Tussenkomen van de heer Luc Van den Brande

Ook voor de heer Luc Van den Brande staat het buiten kijf dat goede en diepgaande contacten met onze zuiderburen van vitaal belang zijn voor Vlaanderen. Daarenboven meent hij dat een modern en zelfbewust Vlaanderen geen enkele reden meer heeft om – het weze in cultureel, economisch of wetenschappelijk-technisch opzicht – nog bevreesd te zijn voor Franse dominantie. Hij onderschrijft tevens de visie waarin de grensoverschrijdende samenwerking van overheden en bedrijven wordt gekarakteriseerd als een win-win-situatie. Hij wijst er daarbij echter wel op dat nog tot midden de jaren negentig een geheel andere mening prevaleerde. Van weerszijden van de grens hield men elkaar immers met argusogen in de gaten, omdat men elkaar aanzag als gevaarlijke potentiële concurrenten. Een attitude die ondertussen gelukkig geheel is omgeslagen.

In het licht van de zeer talrijke domeinen van gemeenschappelijk belang waarop gemeenschappelijke acties mogelijk waren geweest, betreurt de heer Van den Brande dan ook ten gronde dat een en ander niet geleid heeft tot een afsprakengeheel van enige envergure. Doordat men zich beperkt heeft tot samenwerking op het domein van gemeenschapsaangelegenheden zit men zijns inziens beleidsmatig zelfs volledig fout. Om goed te zijn had dit akkoord ook betrekking moeten hebben op gewestaangelegenheden. De CD&V-fractie betreurt het dan ook dat zij niet volmondig "ja" kan zeggen tegen dit verdrag met een belangrijk buurland.

De heer Luc Van den Brande laat daarbij opmerken dat het voorliggende akkoord met Frankrijk ook het eerste loutere "gemeenschapsverdrag" (cf. het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State) is dat sinds het in voege treden van de Sint-Michielsakkoorden wordt afgesloten. In dat opzicht is het niet alleen een gemiste kans, maar betekent het in wezen ook een fundamentele stap achteruit in de Vlaamse verdragspraktijk. Dit gegeven wordt overigens des te problematischer als men weet dat de Franse terughoudendheid om tot een breder akkoord met Vlaanderen te komen, louter werd ingegeven door hun bezorgdheid om een volkomen parallellisme te realiseren met het reeds eerder tussen Frankrijk en de Franse Gemeenschap afgesloten akkoord. Aangezien die beide akkoorden in de Franse visie identiek moesten zijn, betekent dit de facto dat de bezuiden de taalgrens bestaande staatsstructuur (d.w.z. de niet-integratie van Franse Gemeenschap en Waals Gewest) hier bepalend is geweest voor een exclusief

Vlaams verdrag. Wat toch een wat pijnlijke vaststelling is.

Het blijft daarnaast ook in principieel opzicht wat problematisch dat men er zich van Vlaamse kant toe heeft willen lenen om een verdrag aan te gaan dat naar inhoud en teneur veeleer thuishoort in een reeds lang achterhaald tijdperk van "cultuur-autonomie". Door op dergelijke termen tot verdragsluiting over te gaan miskent men immers ten gronde de eigen politieke autonomie die men ondertussen, niet zonder moeite, heeft verworven.

De heer Luc Van den Brande constateert verder ook dat de Vlaamse politiek ten aanzien van Frankrijk niet bepaald uitblinkt door consistentie. Enerzijds miskent men met dit verdrag het belang van de economische betrekkingen tussen Vlaanderen en Frankrijk, terwijl men anderzijds in Parijs een Vlaams Huis opent dat (doordat het de Vlaamse Gemeenschapsattaché onder één dak brengt met de vertegenwoordigers van Export Vlaanderen, de VLAM en Toerisme Vlaanderen) zowat alle functies vervult, behalve dan die van cultureel centrum of culturele antenne. De feitelijke en de verdragsrechtelijke situatie zijn m.a.w. helemaal niet op elkaar afgestemd, wat – zeker bij onze Franse partners – niet bepaald bijdraagt tot de duidelijkheid.

Nog met betrekking tot het Vlaams Huis in Parijs, laat de heer Van den Brande opmerken dat de Belgische ambassadeur zich bij de opening van dit Vlaams Huis niet bepaald van zijn beste kant getoond heeft. Met name de toespraak die hij bij die gelegenheid hield werd niet echt gesmaakt door de Vlaamse genodigden. De manier en de toon waarop hij de complexiteit van het Belgische staatsbestel onder de aandacht meende te moeten brengen, werden op den duur zelfs ronduit gènant, en leken veeleer bedoeld om de Franse partners af te schrikken dan wel om ze uit te nodigen tot verdere samenwerking. Er is terzake dus zeker nog heel wat werk aan de winkel voor de vertegenwoordigers van Vlaanderen in Frankrijk.

Afsluitend wijst de heer Luc Van den Brande er nog op dat de regering van de Franse Republiek reeds in 1998 bij decreet het Nederlands heeft erkend als volwaardige cultuurtaal, waardoor het een hogere status kreeg dan de diverse regionale talen die binnen Frankrijk bestaan. Van de minister had de heer Van den Brande dan ook graag vernomen of naast de in het verdrag voorziene gemengde commissie, ook de Nederlandse Taalunie een rol zal toebedeeld krijgen bij de uitvoering van bepaalde onderdelen van dit akkoord ?

II.6. Tussenkomst van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer Luk Van Nieuwenhuysen meent bij de Franse verdragspartner toch een zekere dubbelzinnigheid te mogen vaststellen. Sommige signalen wijzen er immers op dat Frankrijk in principe bereid was om tot een meer omvattend verdrag te komen, maar anderzijds is er toch ook het onmiskenbare gegeven dat ze zich in hun betrekkingen met Vlaanderen tot niet meer wilden engageren dat datgene waartoe ze zich tegenover de Franse Gemeenschap reeds hadden geëngageerd. Op dat punt blijft de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet trouwens ook wat vaag. Van de minister had de heer Van Nieuwenhuysen dan ook graag vernomen of de Vlaamse onderhandelaars finaal minstens nog geprobeerd hebben om de zaak wat open te trekken. Het feit dat zelfs de materie "monumenten en landschappen" – die toch wel een duidelijk culturele connotatie heeft, ondanks het feit dat het om een gewestbevoegdheid gaat – uiteindelijk nog uit de verdragstekst werd weggelaten zou op het tegendeel kunnen wijzen.

Een tweede opmerking van de heer Van Nieuwenhuysen betreft de, reeds door meerdere sprekers aangehaalde, bijzondere band die er onmiskenbaar bestaat tussen Vlaanderen en Frans-Vlaanderen. De interesse voor de Nederlandse taal en cultuur gaat in Noord-Frankrijk, of toch minstens in de departementen Nord en Pas-de-Calais duidelijk in stijgende lijn. Een wat paradoxaal probleem daarbij is wel dat het Nederlands door de Franse overheid beschouwd wordt als een volwaardige, maar buitenlandse, taal. Omdat het niet als een louter "regionale" taal beschouwd wordt (zoals bijvoorbeeld het Bretoens of het Corsicaans), kan het Nederlands op het vlak van onderwijs ook niet genieten van bepaalde faciliteiten die de regionale talen, in dat opzicht, wél hebben. In het licht van deze constatactie meent de heer Luk Van Nieuwenhuysen dan ook dat het misschien wel opportuun ware om eens een volledige inventaris op te maken van de wederzijds bestaande initiatieven inzake taalkundige en culturele samenwerking. Enkel op die manier kan men immers op een objectieveerbare manier nagaan waar er nog bepaalde lacunes bestaan. Het is daarna zaak van het beleid om te bepalen hoe er best kan worden ingespeeld op de vraag naar Nederlandse cultuur (in ruime zin) in Frans-Vlaanderen.

Een laatste bemerking van de heer Van Nieuwenhuysen betreft het feit dat het voorliggende verdrag in wezen een soort transpositie betreft van het oude Belgisch-Franse culturele verdrag. Voor zover

hij weet bestaan er nog tal van dergelijke culturele akkoorden tussen België en andere landen. Van de minister had de heer Luk Van Nieuwenhuysen dan ook graag vernomen of er systematisch gestreefd zal worden naar de heronderhandeling van dergelijke oude akkoorden.

II.7. Tussenkost van de heer Johan Weyts

Ook de heer Johan Weyts moet tot zijn spijt constateren dat het nu voorliggende verdrag zwaar onvolledig is, in de zin dat het voor een groot stuk voorbij gaat aan de reeds op het terrein bestaande werkelijkheid. De economische betrekkingen tussen de provincie West-Vlaanderen en de departementen Nord en Pas-de-Calais zijn immers bijzonder intens. Dermate zelfs dat de grens soms nog nauwelijks lijkt te bestaan. Zo hebben West-Vlaamse ondernemers reeds voor 10.000 bijkomende arbeidsplaatsen gezorgd in Noord-Frankrijk.

De Noord-Fransen steken trouwens ook zelf stevig de armen uit de mouwen. De transformatie die Rijsel de afgelopen twee decennia heeft doorgemaakt van verloederde provinciale industriestad tot moderne groeipool spreekt in dat opzicht boekdelen. Noord-Frankrijk blijkt trouwens ook niet te beroerd te zijn om zichzelf op allerhande domeinen aan te prijzen met diverse in het Nederlands gestelde publicaties. Bij meerdere publieke, semi-publieke en private instanties zijn er trouwens ook Nederlandstalige contactpersonen voorhanden.

De intensiteit van de economische contacten wordt vooralsnog echter nog niet weerspiegeld in de grensoverschrijdende verkeersinfrastructuur. Met name de spoorverbindingen vanuit West-Vlaanderen naar Noord-Frankrijk zijn en blijven bar slecht. Men is door de aanleg van de hogesnelheidslijnen tegenwoordig bijna letterlijk sneller in Rijsel vanuit Brussel, dan vanuit Kortrijk (laat staan vanuit Brugge of Oostende). Aan deze situatie – die in het verleden bewust zo gecreëerd werd – dient volgens de heer Weyts dan ook zo spoedig mogelijk geremediate te worden.

II.8. Tussenkost van de heer Jan Roegiers

De heer Jan Roegiers onderschrijft eveneens ten volle het belang van dit akkoord met Frankrijk. Tegelijk wijst hij erop dat dat land naast de, reeds door diverse sprekers vermelde Frans-Vlamingen, nog een rijke schakering aan andere volkeren op zijn grondgebied heeft wonen. Zo onder andere : de Occitanen, de Basken, de Bretoenen, de Corsi-

canen e.d.m. Allemaal volkeren overigens, met een rijke culturele traditie en een rijk cultureel leven. Van de minister had hij dan ook graag vernomen of het de bedoeling is om naar aanleiding van de concretisering van het voorliggende verdrag ook met die andere volkeren contacten en samenwerkingsverbanden uit te bouwen ? Heel vaak proberen ze immers om bepaalde vormen van eigen onderwijs op te zetten, dit al dan niet met erkenning door de – al bij al nog steeds vrij centralistische – Franse regering. Mogelijks is hier, in het kader van dit verdrag, een historische kans weggelegd voor Vlaanderen om deze volkeren te helpen bij de verwezenlijking van hun aspiraties.

II.9. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

De heer Karim Van Overmeire wenst nog even kort de problematiek van het Nederlandstalig onderwijs in Frans-Vlaanderen aan te kaarten. Voor zover hij van dit dossier op de hoogte is, komt het hem voor dat het hier voornamelijk om een probleem van gebrek aan leerkrachten gaat. Meer bepaald zou het zo goed als onmogelijk zijn om in Frankrijk een diploma te verwerven dat recht geeft om in dat land het Nederlands te onderwijzen. Van de minister had de heer Van Overmeire graag vernomen of deze interpretatie van de feiten klopt, en zo ja, of er dan eventueel mogelijkheden zijn om op de een of andere manier vanuit Vlaanderen en Nederland te voorzien in voldoende leerkrachten Nederlands ?

III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEKEN VAN DE MINISTER

– *Consensus nopens het nut van verdragsrechtelijke betrekkingen met Frankrijk*

De minister stelt bij de aanvang van zijn repliek met enige tevredenheid vast dat er relatief weinig discussie bestaat over het nut en de eigenlijke inhoud van dit verdrag. Iedereen blijkt zich terug te kunnen vinden in de nagestreefde culturele samenwerking met Frankrijk. De diverse beschouwingen die vanuit verschillende hoeken werden geformuleerd zijn daarenboven volkomen complementair met elkaar. En de minister kan zich ook heel wel terugvinden in een aantal van de geformuleerde opmerking.

– *Draagwijdte van het verdrag*

Qua algemene politieke context en qua "omvang" van het verdrag, heeft de minister er overigens ook

geen moeite mee om te erkennen dat het akkoord (in materiële zin) inderdaad maar een beperkte draagwijdte heeft, vooral dan in vergelijking tot de totaliteit van de domeinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Het klopt verder ook dat Vlaanderen met andere landen reeds veel ruimere akkoorden heeft gesloten. Waarbij de minister er echter wel op wenst te wijzen dat zulks maar mogelijk is in zoverre de beide verdragssluitende partijen het daarover eens raken.

In casu was dit hier niet het geval van de kant van de Franse Republiek, die qua tekst niet verder wenste te gaan dat wat nu voorligt. De reden hiervoor was dat men van de kant van de Franse Republiek ten allen prijze wilde vermijden om tot een benadering met twee snelheden te komen vis à vis de verschillende instellingen bij hun Belgische burenen. Er was immers reeds een akkoord tot stand gekomen met de Franse Gemeenschap, dat – omwille van het feit dat Waals Gewest en Franse Gemeenschap niet gefuseerd zijn – per definitie beperkt was tot de nu bestreken domeinen. Dat de Franse Republiek op inhoudelijk vlak vooralsnog niet verder wilde gaan qua verdragssluiting met Vlaanderen, is dus eigenlijk het gevolg van een binnen-Belgische institutionele kwestie. Met name de institutionele asymmetrie tussen het noorden en het zuiden van het land.

Van Vlaamse kant heeft men, weliswaar na een zekere initiële aarzeling én na rijp beraad, de beslissing genomen om mee te gaan in deze piste. Een factor die hierbij zwaar heeft doorgewogen, was de overweging dat een Vlaamse weigering om op deze basis te "contracteren" met Frankrijk, onvermijdelijk tot gevolg zou hebben dat we – nota bene alleen aan Vlaamse kant – zouden blijven vastzitten aan het aloude Belgisch-Franse culturele verdrag van 1970. Op die manier bekeken, heeft Vlaanderen er dus wel degelijk voor gekozen om een stap vooruit te doen, en dit onafgezien van de beperkingen die inherent zijn aan het nu voorliggende verdrag.

Volgens de minister betekent een en ander overigens niet dat Vlaanderen nu maar verder lijdzaam moet blijven afwachten. Zo wijst hij er dienaangaande op dat hij, naar aanleiding van de opening van het Vlaams Huis in Parijs, reeds een afspraak heeft gemaakt met de heer Pierre Mauroy (voormalig eerste minister van Frankrijk en momenteel senator voor Nord-Pas-de-Calais en voorzitter van de "communauté urbaine de Lille – Lille Métropole") en met de prefect van Rijsel om met hen een aantal zaken wat verder door te spreken. De beste manier om het huidige akkoord al in de feiten wat

te overstijgen, en uiteindelijk ook te komen tot akkoorden die ook de Vlaamse gewestelijke materies bestrijken, bestaat er volgens de minister immers in om de onmiddellijk aangrenzende Franse buurregio (in casu Nord-Pas-de-Calais) te overtuigen van het belang en het nut van dergelijke verregaander samenwerking met Vlaanderen. Van zodra de beleidsmakers in die specifieke regio tot het inzicht komen dat een en ander in ons wederzijds belang is, zullen ze immers ook de nodige druk gaan uitoefenen op de centrale Franse overheid. Het moge daarbij echter wel duidelijk zijn dat er heel wat tijd, inspanning en volharding zal nodig zijn om die idee ook effectief ingang te doen vinden.

De minister kan zich met andere woorden zeer wel terugvinden in de kritiek als zou het voorliggende akkoord, naar Vlaamse normen, wat aan de beperkte kant zijn. Maar hij wenst de zaak toch vooral constructief te benaderen. Het akkoord moet in dat licht vooral gezien worden als een eerste stap die uiteindelijk tot een meer verregaande samenwerking moet leiden. Iets waarvoor de minister zich zeer actief zal inzetten. In de huidige omstandigheden was er echter – omwille van het bestaan van een "tweelingsverdrag" met een andere Belgische deelstatelijke entiteit – niet meer haalbaar.

– *De facto verwevenheid tussen Nord-Pas-de-Calais en West-Vlaanderen*

De minister wijst er daarbij overigens ook op dat op de genoemde gesprekken uiteraard ook nog andere thema's aan bod zullen komen. Ook meer onmiddellijke bekommernissen, zoals de groeiende verwevenheid – op diverse vlakken – tussen de communauté urbaine de Lille en de Zuid-West-Vlaamse stedelijke gebieden, of de verwevenheid tussen Duinkerke en onze Vlaamse kuststeden zullen op die manier aan bod moeten komen. Een verwevenheid die op het terrein, en dan vooral in de sociaal-economische context, ondertussen trouwens al een onloochenbaar gegeven is geworden. Dermate zelfs dat de formele staatsgrens tussen de betrokken gebieden ("de schreve" zoals men ze daar noemt) bijwijlen nog nauwelijks lijkt te bestaan.

Ook qua mentaliteit sluiten de beide gebieden trouwens vrij nauw bij elkaar aan. Er is wel degelijk zoiets als een Noord-Franse en zelfs een Frans-Vlaamse identiteit. De minister wijst er daarbij op dat men in Noord-Frankrijk zelf ook meer en meer tendeert naar de opbouw van een dergelijke eigen historische identiteit. Waarbij men er ook niet voor terugschrikt om een aantal historische symbolen nadrukkelijk opnieuw op te vissen. Nadrukkelijker

zelfs dan men momenteel in Vlaanderen zelf aandurft. Vlamingen die Rijsel bezoeken zijn vaak niet weinig verbaasd wanneer zij politie-agenten opmerken met de officiële Vlaamse insignes op hun uniform. De minister wijst daarbij natuurlijk wel onmiddellijk diegenen terecht die uit deze nabijheid en historische verwantschap argumenten zouden willen puren voor hun groot-Vlaamse ideeën.

Wel moet er op industrieel, economisch, cultureel en algemeen-maatschappelijk gebied gestreefd worden naar de totstandkoming van een hechte en reële belangengemeenschap die voluit grensoverschrijdend moet zijn. Wat dat betreft wil de minister niet de minste onduidelijkheid laten bestaan : het is niet het verleden dat telt, maar wel de toekomst.

– *Wederzijdse bevordering van de taal van de verdragspartner*

De minister komt daarna tot de vragen inzake het wederzijds bevorderen van de taal van de verdragspartner. Hij verduidelijkt dat Vlaanderen – via de Nederlandse Taalunie (NTU) – wel degelijk de bedoeling heeft om, doorheen dit verdrag, de mogelijkheden te bevorderen tot onderricht van het Nederlands in Frans-Vlaanderen. En dit ook in het grensgebied, waar een variëteit van het West-Vlaamse dialect nog een beperkte verspreiding kent. Er lopen vanuit de NTU momenteel trouwens al initiatieven in Noord-Frankrijk.

Voor de minister is het daarbij ook duidelijk dat het niet wenselijk is om de erkenning van het Nederlands als "streektaal" in Frankrijk te benaarslijgen. Iets wat men, gezien de zonet vermelde beperkte verspreiding van het West-Vlaamse dialect, aan Franse kant trouwens ook nooit zou aanvaarden. De juiste weg is degene die op heden reeds bewandeld wordt, dat wil zeggen : het aanbieden van het Nederlands in Frans-Vlaanderen als nuttig instrument in de economische (handel en tewerkstelling), sociale en culturele betrekkingen.

De verdragsbepalingen moeten dan ook in die zin worden gelezen. Hetgeen onder andere impliceert dat ook de Franse staat de nodige inspanningen zal moeten doen om dit utilitair instrument mee te dragen en te financieren. Het kan immers niet zijn dat de volledige last van die inspanningen voor rekening van Vlaanderen en (omdat een en ander via de NTU verloopt) Nederland zou komen. Van zodra het voorliggende samenwerkingsakkoord programmatorisch wordt ingevuld, moet ook Frankrijk dus een aantal lasten op zich nemen.

De minister wijst er daarbij ook op dat Vlaanderen in deze reeds volledig zijn verplichtingen nakomt. Men kan er immers niet omheen kijken dat in Vlaanderen zeer grote inspanningen worden geleverd voor het onderricht van het Frans als tweede taal, en dit doorheen ons hele onderwijssysteem. Waarbij de minister er overigens best kan inkomen dat het huidige onderricht Frans misschien nog wat al te literair-cultureel georiënteerd is. Een wat meer "utilitaire" aanpak ware mogelijks meer aangewezen. Een direct hanteerbaar Frans zou daarenboven waarschijnlijk ook een wat breder doelpubliek kunnen aanspreken en boeien. Ook daarover kan in de vaste gemengde commissie ter uitvoering van het Frans-Vlaamse cultureel verdrag worden gesproken en onderhandeld.

Voor wat de vraag van de heer Karim Van Overmeire aangaande een tekort aan leerkrachten Nederlands in Frankrijk betreft, beaamt de minister dat het probleem inderdaad niet zozeer gelegen is in de mogelijkheid om op universitair niveau Nederlands te studeren in Frankrijk. De universiteit van Rijsel heeft terzake zelfs een goede reputatie. Het probleem heeft veeleer te maken met de mogelijkheid, of eerder de onmogelijkheid, om een pedagogisch diploma in dat vakgebied te verwerven. De minister belooft om de kwestie in elk geval nader te laten onderzoeken met het oog op het vinden van een aangepaste oplossing. Mogelijks is ook hier een rol weggelegd voor de NTU of eventueel zelfs voor de VVOB, die nu in het grensgebied een aantal onderwijsprojecten Nederlands lopende heeft.

– *Opening van een Vlaams Huis in Parijs*

De vaststelling dat het voorliggende akkoord – ondanks zijn onmiskenbaar cultureel karakter – aanleiding heeft gegeven tot meestendeels economisch georiënteerde tussenkomsten, brengt de minister tot de kwestie van het pas geopende Vlaams Huis in Parijs. Het moge volgens de minister immers duidelijk zijn dat dit nieuwe Vlaams Huis in Parijs als eerste taak de behartiging van de Vlaamse – economische – belangen zal hebben.

Terzake kan de minister ook de bemerkingsamen die werden gemaakt over de toespraak van de Belgische ambassadeur naar aanleiding van de opening van het Vlaams Huis. De rede was inderdaad geen toonbeeld van helderheid, en ze kon ook bezwaarlijk enthousiasmerend worden genoemd. Een en ander valt mogelijks te verklaren doordat de Franse pers (onder andere Le Figaro, Le Monde en La Croix) uitzonderlijk veel en correcte aandacht had besteed aan de staatsrechtelijke

evoluties in België en aan de Vlaamse instellingen en aspiraties. Dit zal waarschijnlijk wat kwetsend overgekomen zijn bij de soms nog wat unitair gezinde Belgische diplomatie.

Dienaangaande laat de minister overigens opmerken dat hijzelf bij die gelegenheid wel degelijk een verhelderende toespraak heeft gehouden, die ook zeer goed begrepen werd door de Franse toehoorders. De aanwezigheid van een voormalig eerste minister van Frankrijk, van de huidige minister van cultuur van Frankrijk en van de burgemeester van het Parijse arrondissement waar het Vlaams Huis gelegen is, waren trouwens evenzovele impliciete blijken van appreciatie vanwege de Franse instellingen en overheden voor de wijze waarop Vlaanderen zich internationaal manifesteert en zijn relaties uitbouwt.

– *Inventarisatie van de lopende Vlaams-Franse samenwerking*

De suggestie om eens een omstandige inventaris op te maken van alle wederzijds bestaande samenwerkingsinitiatieven acht de minister zeer valabel te zijn. Kwestie ook van een en ander eventueel mee in rekening te kunnen brengen bij de programmatorische invulling van het verdrag. Daarenboven moet zulks ook toelaten om te detecteren wie de meest dynamische actoren op het terrein zijn en waar er eventueel nog lacunes bestaan.

– *Uitbreiding van de samenwerking tot andere regio's dan Noord-Frankrijk*

De minister beaamt dat het voorliggende verdrag niet enkel op Frans-Vlaanderen slaat, maar betrekking heeft op het hele Franse grondgebied. Dienaangaande spreekt het voor zich dat men – gezien de eigen regionale historische ervaringen en gevoeligheden – van Vlaamse kant uit, ook oog zal hebben voor de regionale verscheidenheid die er binnen Frankrijk bestaat. Verscheidenheid die de Franse overheid zelf trouwens ook meer en meer onderkent als een valabel gegeven dat de kans moet krijgen om zich te ontwikkelen.

De minister wijst er terzake echter wel op dat het evenzeer voor zich spreekt, dat men deze – in sommige Franse kringen toch nog altijd wat gevoelig liggende – kwestie, vanuit Vlaanderen enkel met de nodige schroom en zin voor diplomatie zal kunnen benaderen.

Prioritair doelgebied blijft hoe dan ook de zone van de departementen Nord en Pas-de-Calais. Als een binnen-Franse regionale identiteit dáár een

vruchtbare voedingsbodem kan vinden, zal daar op zich immers reeds een sterke voorbeeldwerking voor de rest van Frankrijk kunnen van uitgaan.

IV. STEMMINGEN

IV.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen met acht stemmen bij drie onthoudingen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen met acht stemmen bij drie onthoudingen.

IV.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het akkoord inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen tussen de Vlaamse regering en de regering van de Franse Republiek, ondertekend in Brussel op 28 september 2000, tenslotte aangenomen bij unanimitéit van 11 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Christian

Luc

VEROUGSTRAETE

VAN DEN BRANDE